

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 198/2026-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľa a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Martin Palaj, s.r.o., Kazanská 25131/4, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 36Exre/27/2020 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 36Exre/27/2020 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie v sume **1 000 eur**, ktoré jej **je** Okresný súd Trnava **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Trnava **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **524,34 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyni sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšných častiach ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 198/2026-15 z 31. marca 2026 bola na ďalšie konanie prijatá ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 36Exre/27/2020. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov. Zároveň žiada o priznanie finančného zadost'učinenia vo výške 10 000 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 18. marca 2020 návrh na zosúladienie právneho stavu zapísaného v obchodnom registri so skutočným stavom v spoločnosti Eurofloor, s.r.o. v likvidácii, a to v časti o výmaz spoločníka, konateľa a likvidátora spoločnosti [REDAKOVANÉ], ktorý [REDAKOVANÉ] zomrel. Sťažovateľku ako manželku zosnulého vyzýva daňový úrad každoročne na splnenie daňových povinností za tento subjekt, s ktorým ekonomicky nemá nič spoločné. Sťažnostná argumentácia spočíva v tvrdenom porušení označených práv zbytočnými prietahmi okresného súdu v napadnutom konaní, ktorý ani po piatich rokoch od podania návrhu vo veci nerozhodol. Ide pritom o vec, ktorá svojou povahou nie je právne zložitá.

3. Na výzvu ústavného súdu okresný súd oznámil, že uznesením č. k. 36Exre/27/2020-41 z 20. marca 2026 vykonal výmaz likvidátora a konateľa ku dňu úmrtia [REDAKOVANÉ] podľa § 297 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku. Výrokom II uznesenia okresný súd nevykonal zmenu zápisu údajov v časti spoločník, keďže z predloženého dedičského rozhodnutia z Rakúskej republiky vyplýva, že obchodný podiel po zomrelom spoločníkovi nebol prededený ani v Rakúsku, ani na Slovensku, preto sťažovateľka nie je účastníčkou napadnutého konania ani dedičkou obchodného podielu, teda novou spoločníčkou spoločnosti. Je len podnecovateľkou na výmaz likvidátora a konateľa spoločnosti. Keďže spoločnosť je zrušená rozhodnutím jediného spoločníka formou likvidácie, je potrebné ju ukončiť novoustanoveným likvidátorom, ktorého okresný súd ustanoví v konaní vedenom pod sp. zn. 60Cbr/6/2025 zo zoznamu správcov konkurznej podstaty.

II.

Vyjadrenie okresného súdu

4. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie sa k ústavnej sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu, ktorý doplnil predošlé vyjadrenie o skutočnosť, že uznesením okresného súdu č. k. 60Cbr/6/2025-4 z 24. marca 2026 bol ustanovený likvidátor spoločnosti, a to spoločnosť KONFRERO Insolvency, k.s., pričom po právoplatnosti predmetného uznesenia bude likvidátor zapísaný do obchodného registra uvedenej spoločnosti. Predseda okresného súdu dal do pozornosti, že právny zástupca sťažovateľky (podnecovateľky) bol počas konania viackrát telefonicky a e-mailom kontaktovaný konajúcim vyšším súdnym úradníkom s oznámením, že spoločnosť nie je možné zrušiť *ex officio* bez likvidácie. Zároveň mu bolo oznámené, že sťažovateľka nevstúpila do práv v obchodnej spoločnosti a nie je povinná voči daňovému úradu. Vzhľadom na uvedené považuje predseda okresného súdu ústavnú sťažnosť za neopodstatnenú.

5. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľku na zaujatie stanoviska k vyjadreniu, keďže jeho obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej podstate (porušenie označených práv).

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Podstata námietok sťažovateľky v súvislosti s namietaným porušením jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote je založená na tvrdení o nekonaní okresného súdu v napadnutom konaní.

7. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, pretože v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť. Pri posudzovaní, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

8. Predmetom napadnutého konania je návrh na zosúladenie údajov v obchodnom registri. Z pohľadu kritéria právnej a faktickej zložitosti ide o vec, ktorá tvorí bežnú agendu všeobecných súdov a nie je ju potrebné kvalifikovať ako právne či skutkovo zložitú. Naopak, ide o mimosporové konanie, na základe ktorého sa zapisuje do obchodného registra údaj o už existujúcom právnom stave a nevyznačuje sa potrebou rozsiahleho dokazovania.

9. K správaniu sťažovateľky ústavný súd uvádza, že svojím správaním čiastočne ovplyvnila dĺžku napadnutého konania, keďže na výzvu okresného súdu z 13. januára 2021 nereagovala bezodkladne, ale preklad dedičského rozhodnutia z Rakúskej republiky doručila až po dva a pol roku. Okresný súd bol však aj po doručení prekladu ďalšie tri roky kontinuálne nečinný, z čoho je zrejmé, že zbytočné prietahy v napadnutom konaní nemožno v plnom rozsahu pričítať sťažovateľke.

10. Pri hodnotení postupu okresného súdu ústavný súd už na úvod konštatuje, že nemožno akceptovať už samotnú skutočnosť, že napadnuté konanie týkajúce sa zmien údajov v obchodnom registri predstavuje v súčasnosti viac ako 5 rokov od jeho začatia a viac ako 6 rokov od doručenia podnetu na zosúladenie údajov. Z vyjadrenia okresného súdu je pritom nesporné, že sťažovateľka doručila okresnému súdu návrh na zosúladenie údajov v obchodnom registri 18. marca 2020, jeho prílohou bol aj úmrtý list zosnulého konateľa, spoločníka a likvidátora spoločnosti, čím sa jednoznačne osvedčilo, že existuje potreba zosúladenia právneho a skutočného stavu. Okresný súd začal konanie až po 8 mesiacoch súvislej nečinnosti, a to uznesením z 13. januára 2021, keď zároveň vyzval právneho zástupcu sťažovateľky na vyjadrenie a predloženie slovenského prekladu dedičského rozhodnutia. Právny zástupca sťažovateľky na výzvu okresného súdu písomne reagoval bezodkladne, a to 15. januára 2021, avšak preklad dedičského rozhodnutia nebol predložený. Neospravedlňuje to však súvislú nečinnosť okresného súdu, ktorá trvala až do 20. marca 2026, keď napokon (po podaní ústavnej sťažnosti, pozn.) vykonal zmenu zápisu v časti likvidátora a konateľa. Požadovaným dokumentom, t. j. úradným prekladom dedičského rozhodnutia, pritom disponoval už od 20. augusta 2023.

11. Nemožno sa stotožniť s formalistickým názorom predsedu okresného súdu, že ak sťažovateľka nie je účastníčkou konania, nemalo dôjsť k zásahu do ňou označených práv. Skutočnosť, že sťažovateľka podala návrh na zosúladenie údajov a okresný súd s ňou konal tým, že ju žiadal o súčinnosť vo forme výziev, je podľa ústavného súdu dostatočná na to, aby ju v okolnostiach veci bolo možné považovať za nositeľku práva na súdnu ochranu, a tým aj za vecne legitimovaný subjekt na podanie ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zbytočnými prietahmi okresného súdu v napadnutom konaní.

12. S poukazom na dĺžku napadnutého konania poznamenanú súvislými obdobiami nečinnosti okresného súdu ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd nepostupoval v napadnutom konaní v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia veci, preto konštatuje, že postupom okresného súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

13. Keďže výmaz likvidátora a konateľa už bol medzičasom vykonaný a k zániku obchodnej spoločnosti a s tým súvisiacim výmazom spoločníka dôjde po splnení zákonom požadovaných podmienok v inej veci (t. j. v konaní vedenom pod sp. zn. 60Cbr/6/2025), ústavný súd neprikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov (bod 4 výroku nálezu).

IV.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

14. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, kde k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva. Ústavný súd považoval v okolnostiach veci za primerané priznať sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 eur, ktoré jej je okresný súd povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 2 výroku nálezu). V prevyšujúcej časti požadovaného finančného zadosťučinenia ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

15. Ústavný súd podľa § 73 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uložil okresnému súdu povinnosť nahradiť sťažovateľke trovy konania, ktorých výšku sťažovateľka vyčíslila sumou 524,34 eur. Ústavný súd preskúmal vyúčtovanie trov podľa advokátskej tarify. Aktuálna výška tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby pri zastupovaní pred ústavným súdom je 1/4 výpočtového základu (§ 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), čo predstavuje za jeden úkon právnej služby 396,50 eur (bez režijného paušálu a bez dane z pridanej hodnoty). Tarifná odmena za dva úkony

právnej služby, režijný paušál a príslušná daň z pridanej hodnoty je 1 014,41 eur. Sťažovateľkou uplatnený nárok na náhradu trov neprekračuje tarifnú odmenu, preto jej ústavný súd, viazaný návrhom, priznal trovy v uplatnenej výške 524,34 eur, ktorú je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. K tejto sume žiadala sťažovateľka priznať aj daň z pridanej hodnoty, k ústavnej sťažnosti však nepredložila dôkaz o registrácii jej právneho zástupcu ako platiteľa dane z pridanej hodnoty. Úlohou ústavného súdu nie je overovať registráciu právneho zástupcu ani jej platnosť, preto ústavný súd nezvýšil priznanú odmenu o daň z pridanej hodnoty.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2026

Libor Duľa
predseda senátu